

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
ІМ. Б.Д. ГАВРИЛИШИНА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор
ННІМВ ім. Б. Д. Гаврилишина

Іващук І. О.
ІВАЩУК І. О.

« 31 » _____ 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

В. о. проректора
з науково-педагогічної роботи

Островерхов В. М.
ОСТРОВЕРХОВ В. М.

« 31 » _____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни

«ЕКОНОМІКА СТАЛОГО РОЗВИТКУ»

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Освітньо-професійна програма «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

кафедра міжнародних відносин та дипломатії

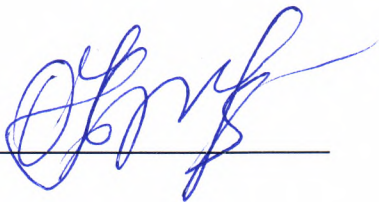
Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг, КІПЗ (год.)	СРС (год.)	Разом (год.)	Залік (сем.)
Денна	3	5	28	14	3	6	99	150	5

31.08.2023
[Signature]

Робочу програму склала канд. екон. наук, доцент кафедри міжнародних відносин та дипломатії Наталія Іванівна Карпишин

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри міжнародних відносин та дипломатії, протокол №1 від «29» серпня 2023 року

Завідувач кафедри міжнародних відносин та дипломатії
д.е.н., проф. Тулай О. І.

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» №1 від «29» серпня 2023 року

Голова групи забезпечення спеціальності
д. іст. н., професор Дацків І. Б.

Гарант освітньої програми «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

д. іст. н., професор Дацків І. Б.

СТРУКТУРА
РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Економіка сталого розвитку»

1. Опис дисципліни

Дисципліна – Економіка сталого розвитку	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 5	Галузь знань – 29 Міжнародні відносини	Навчальна дисципліна - вибіркова Мова навчання – українська
Кількість залікових модулів – 3	Спеціальність – 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії	Рік підготовки – III Семестр – 5
Кількість змістових модулів – 3	Освітньо-професійна програма: «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»	Лекції – 28 год. Практичні заняття – 14 год.
Загальна кількість годин: 150	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Самостійна робота – 99 год. Тренінг, КППЗ – 6 год. Індивідуальна робота – 3 год.
Тижневих годин – 10, них аудиторних – 3		Вид підсумкового контролю – залік

2. Мета і завдання вивчення дисципліни

2.1. Мета вивчення дисципліни є вивчення економічних та природничих законів, закономірностей та механізмів розвитку національної та світової економіки у контексті сталого розвитку, а також практичних навиків формування політики реалізації цілей сталого розвитку.

2.2. Завданням вивчення дисципліни є формування системи знань щодо поєднання економічних та природничих законів, закономірностей та механізмів, що складають об'єктивні передумови переходу національної та світової економіки до сталого розвитку, а також практичних навиків аналізу та формування політики реалізації цілей сталого розвитку.

В процесі вивчення дисципліни здобувачі мають:

- знати: пояснення основних термінів, які використовуються в дисципліні; про економічну, соціальну і екологічну складову сталого розвитку; про новітню економічну методологію науки про сталий розвиток;

- вміти використовувати систематизовані комплексні знання та моделі сталого розвитку на практиці; застосовувати знання про чинні інституційні механізми переходу економіки до сталого розвитку та методу визначення індикаторів сталого розвитку економіки; аналізувати інституційне середовище у контексті перспектив сталого розвитку національної економіки.

2.3. Після завершення цього курсу студент буде знати наукові концепції та моделі економіки сталого розвитку, а також інституційне середовище для її функціонування. Студент буде вміти визначати індикатори сталого розвитку економіки та окреслювати механізми їх вдосконалення.

3. Програма навчальної дисципліни «Економіка сталого розвитку»

Змістовий модуль 1

Концептуальні основи та європейські ініціативи щодо сталого розвитку економіки

ТЕМА 1. Економічне зростання і сталий розвиток

Поняття економічного розвитку і економічного зростання. Показники економічного зростання. Типи економічного зростання: екстенсивний та інтенсивний.

Поняття глобальної рівноваги та необхідні передумови. Показники, які характеризують сталість розвитку і біосферосумісність. Сталий економічний розвиток і стале економічне зростання.

Фактори економічного зростання і сталий розвиток. Характеристика факторів виробництва та економічного розвитку в класичній економічній науці.

Теорії сталого розвитку. Теорія самопідтримуваного зростання У. Ростоу. Теорія зовнішніх ефектів Р.Коуза. «Межі зростання» (1972, доповідь Римському клубу, Д.Медоуза). Стратегія «нульового зростання».

Поняття слабкої і сильної стійкості. Концепція «критичного природного капіталу»

Рекомендована література: [6;5;14;15;16;18-20].

ТЕМА 2. Основи економіки сталого розвитку

Передумови переходу до економіки сталого розвитку. Поняття «відкритої економіки» («ковбойської» економіки) та «економіки космонавтів».

Екологічні та соціальні аспекти переходу до сталого розвитку. Ресурсний вимір. Енергетичний вимір. Сестейновість (sustainability). Взаємозв'язок цілей сталого розвитку.

Зміст та основні характеристика економіки сталого розвитку (састейнової економіки; «зеленої» економіки). Порівняльний аналіз особливостей традиційної та економіки сталого розвитку. Принципи забезпечення базових засад економіки сталого розвитку.

Людина як ключовий фактор економічної системи. Функції людини в економічній системі. Сутнісні начала людини («біо», «соціо», «трудо»). Потреби людини «соціо». Потреби людини «біо». Потреби людини «трудо».

Складові розвитку сталої економіки.

Рекомендована література: [6;5;7;14;15;16;18-20].

ТЕМА 3. Циркулярність як основа забезпечення сталого розвитку економіки

Циркулярна економіка: зміст концепції. Відмінність понять «зелена економіка» і «циркулярна економіка». Циркулярний підхід в економіці, заснований на принципі 3R. Концепція «нуль відходів» (Zero Waste).

Стратегії циркулярної економіки: стратегія вузьких потоків; стратегія повільних потоків; стратегія відновлення потоків; стратегія циркулярних потоків.

Ключові елементи циркулярної економіки. Ідея відтворювального дизайну (англ. regenerative design) Дж. Лайла. Спільне користування та віртуалізація.

Стратегія «товар як послуга». Повторне використання у виробництві. Повторне використання у споживанні. Індустріальний симбіоз і переробка відходів виробництва

Оцінка глобальної і національної циркулярності.

Ключові цілі Європейського Плану дій щодо циркулярної економіки

Рекомендована література: [4;5;7;9;12-15;20-21].

ТЕМА 4. Глобальний зелений курс і зелена економіка

Глобальний «зелений» новий курс (*Global Green New Deal*) – «дорожня» карта урядів країн світу. Національні стратегії зеленого зростання. Глобальний індекс «зеленої» економіки.

Зелений курс ЄС. Концепція «зеленої економіки».

«Зелене» економічне зростання. Інклюзивна зелена економіка. Поняття «блакитної економіки».

Інструменти вимірювання «зеленої економіки».

Країни Партнерства для дій щодо зеленої економіки (PAGE). Країни-лідери за швидкістю переходу до «зеленої економіки».

Європейський зелений курс.

Міжнародні інституції та ініціативи на підтримку економіки сталого розвитку.

Рекомендована література: [5; 9-10;15;17;20;22].

Змістовий модуль 2

Трансформація галузей економіки на засадах сталого розвитку

ТЕМА 5. Зелена енергетика як пріоритетна галузь економіки сталого розвитку

Етапи розвитку світової енергетики. Структура споживання енергії в світі за її видами. Декарбонізація енергетичного сектору.

Види відновлювальної енергетики. Класифікація біоенергетичних підходів отримання енергії із відходів. Виробництво викопної та зеленої енергії.

Енергія біомаси. Геотермальна енергія. Гідроенергія. Енергія океану. Сонячна енергія. Енергія вітру. Чинники сталості.

Глобальні тренди інвестування у сектор відновлюваної енергетики.

План REPowerEU. «Зелений» пакет «Чиста енергія для європейців» - законодавство ЄС у сфері енергоефективності, відновлюваних джерел енергії, управління, дизайну ринку електроенергії та правил безпеки електропостачання.

Рекомендована література: [5; 9-10;13;15;17;22;27].

ТЕМА 6. Стале виробництво продуктів харчування

Вплив зміни клімату на продовольчі системи. Поняття продовольчої та харчової безпеки. Стала продовольча система та її принципи. Стале виробництво харчових продуктів «від лану до столу». Система обігу харчових продуктів «від лану до столу».

Поняття та передумови виникнення сталого агровиробництва. Основи функціонування агровиробництва на засадах сталого розвитку. Органічне агровиробництво.

Нові зелені бізнес-моделі вуглецевого та органічного господарства

Екологічна сертифікація та маркування в сфері екологічного землеробства.

Вимоги до безпечності харчових продуктів в ЄС.

Рекомендована література: [5; 9-10;13;15;17;18;22;23;25].

ТЕМА 7. Будівельний сектор на засадах сталого розвитку

Поняття, цілі та завдання «зеленого будівництва». Вигоди від реалізації зеленого будівництва для різних суб'єктів.

Основні складові «зеленого» будівництва. Особливості розвитку європейського ринку будівельних послуг та зеленого будівництва в ЄС.

Економічні інструменти реалізації зеленого будівництва Показники сталого розвитку в міжнародній практиці будівництва

Рекомендована література: [3;5; 9-10;15;17;20;22].

ТЕМА 8. Зелені транспортні системи

Базові основи «зелених» трансформацій транспорту.

Електрифікація автодорожнього транспорту. Електрифікація агротехніки. Електрифікація авіації Електрифікація водного транспорт. Перехід транспорту на водень. Інші альтернативні джерела енергії на транспорті. Створення аеропортів і портів із нульовими викидами.

Розвиток нових видів транспорту.

Рекомендована література: [8;5; 9-10;15; 20;30].

Змістовний модуль 3

Інвестиційно-інноваційна політика та тенденції сталого розвитку економік країн світу

ТЕМА 9. Інновації як основа економіки сталого розвитку

Еко-інновації сталого розвитку. Інновації та технології для зеленої економіки.

Європейський індекс екологічних інновацій.

Сутність європейської інноваційної політики зеленого зростання. Специфіка інноваційної політики ЄС в умовах переходу до зеленої економіки

Програма «Механізм справедливого переходу» в інноваційній політиці ЄС Науково-дослідна підтримка інноваційної політики, пов'язаної із Зеленим курсом *Рекомендована література:* [5;10;15;17;22].

ТЕМА 10. Інвестиції у сталий розвиток економіки

Джерела фінансування для досягнення сталого розвитку. Інвестиційний ланцюг задля фінансування Цілей сталого розвитку. Загальні принципи політики “зеленого” інвестування. Ініціативи та альянси у сфері “зеленого” фінансування.

Внутрішні державні джерела фінансування. Внутрішні приватні джерела фінансування. Податкові інструменти стимулювання «зеленої» економіки. Використання податків для реалізації цілей сталого розвитку.

Зовнішні державні джерела фінансування: гранти та позики.

«Зелені» облігації. Міжнародне «зелене» кредитування у сталому розвитку

Рекомендована література: [1;5;9;15;17;22].

ТЕМА 11. Прогресивний зарубіжний досвід побудови економіки сталого розвитку

Довід Південної Кореї у сталому зростанні. Пріоритетні проекти, створені для реалізації плану «зеленого» зростання у Південній Кореї .

Стала економіка Німеччини. Головні показники енергетичного перевороту у Німеччині.

Зелене зростання економік Скандинавських країн. Країни Скандинавії у Глобальному індексі зеленої економіки та інших показниках.

Рекомендована література: [9;15;17;20].

4. Структура залікового кредиту дисципліни «Економіка сталого розвитку»

	Кількість, годин, в т.ч.					Контрольні заходи
	лекції	практичні заняття	самостійна робота студентів	індивідуальна робота студентів	Тренінг КПЗ	
<i>Змістовий модуль 1. Концептуальні основи та європейські ініціативи щодо сталого розвитку економіки</i>						
ТЕМА 1. Економічне зростання і сталий розвиток	2	2	10	-	2	поточне опитування
ТЕМА 2. Концептуальні засади економіки сталого розвитку	4	1	9	-		поточне опитування
ТЕМА 3. Циркулярність як основа забезпечення сталого розвитку економіки	4	2	9	-		поточне опитування
ТЕМА 4. Глобальний зелений курс і зелена економіка	4	2	9	1		групове завдання
<i>Змістовий модуль 2. Трансформація галузей економіки на засадах сталого розвитку</i>						
ТЕМА 5. Зелена енергетика як пріоритетна галузь економіки сталого розвитку	2	1	9	1	2	групове завдання
ТЕМА 6. Стале виробництво продуктів харчування	2	1	9	1		групове завдання
ТЕМА 7. Будівельний сектор на засадах сталого розвитку	2	1	9	-		поточне опитування
ТЕМА 8. Зелені транспортні системи	2	1	9	-		поточне опитування
<i>Змістовий модуль 3. Інвестиційно-інноваційна політика та тенденції сталого розвитку економік країн світу</i>						
ТЕМА 9. Інновації як основа економіки сталого розвитку	2	1	9	-	2	поточне опитування
ТЕМА 10. Інвестиції у сталий розвиток економіки	2	1	8	-		поточне опитування
ТЕМА 11. Прогресивний зарубіжний досвід побудови економіки сталого розвитку	2	2	9	-		поточне опитування
Разом	28	14	99	3	6	

5. Тематика практичних (семінарських) занять

Змістовий модуль 1. Концептуальні засади економічної науки в контексті сталого розвитку

ТЕМА 1. Економічне зростання і сталий розвиток

Мета: з'ясувати зміст та межі економічного зростання, дослідити наукові течії та погляди в економічній теорії що вивчають передумови сталості.

Питання для обговорення:

1. Поняття економічного розвитку і економічного зростання.
2. Сталий економічний розвиток і стале економічне зростання.
3. Теорії сталого розвитку.
4. Поняття слабкої і сильної стійкості.

Рекомендована література: [6;5;14;15;16;18-20].

ТЕМА 2. Концептуальні засади економіки сталого розвитку

Мета: з'ясувати сутність концепції сталого розвитку, вивчити інституційне середовище, засвоїти категоріальний апарат та напрями в економічній науці, з'ясувати принципи та завдання сталого розвитку.

Питання для обговорення:

1. Передумови переходу до економіки сталого розвитку.
2. Зміст та основні характеристики економіки сталого розвитку (састейнової економіки; «зеленої» економіки).
3. Людина як ключовий фактор економічної системи.
4. Складові розвитку сталої економіки.

Рекомендована література: [6;5;7;14;15;16;18-20].

ТЕМА 3. Циркулярність як основа забезпечення сталого розвитку економіки

Мета: з'ясувати зміст та вивчити види стратегій циркулярної економіки; дослідити ключові елементи циркулярної економіки; ознайомитись із цілями Європейського Плану дій щодо циркулярної економіки

Питання для обговорення:

1. Циркулярна економіка: зміст концепції.
2. Циркулярний підхід в економіці, заснований на принципі 3R.
3. Стратегії циркулярної економіки: стратегія вузьких потоків; стратегія повільних потоків; стратегія відновлення потоків; стратегія циркулярних потоків.
4. Ключові елементи циркулярної економіки.
5. Оцінка глобальної і національної циркулярності.
6. Ключові цілі Європейського Плану дій щодо циркулярної економіки

Рекомендована література: [4;5;7;9;12-15;20-21].

ТЕМА 4. Глобальний зелений курс і зелена економіка

Мета: засвоїти сутність та завдання глобального зеленого курсу, знати про зелений курс ЄС, вивчити діяльність міжнародних інституцій та ініціатив на підтримку економіки сталого розвитку.

Питання для обговорення:

1. Глобальний «зелений» новий курс (*Global Green New Deal*).
2. Національні стратегії зеленого зростання. Глобальний індекс «зеленої» економіки.
3. Зелений курс ЄС. Інструменти вимірювання «зеленої економіки».
4. Міжнародні інституції та ініціативи на підтримку економіки сталого розвитку.

Рекомендована література: [5; 9-10;15;17;20;22].

Змістовий модуль 2. Трансформація галузей економіки на засадах сталого розвитку

ТЕМА 5. Зелена енергетика як пріоритетна галузь економіки сталого розвитку

Мета: ознайомитись з еволюцією та сучасними проблемами світової енергетики, з'ясувати стан розвитку відновлювальних джерел енергії; ознайомитись із політикою ЄС щодо зеленої енергетики.

Питання для обговорення:

1. Етапи розвитку світової енергетики.
2. Структура споживання енергії в світі за її видами.
3. Види відновлювальної енергетики.
4. План REPowerEU.

Рекомендована література: [5; 9-10;13;15;17;22;27].

ТЕМА 6. Стале виробництво продуктів харчування

Мета: знати умови та принципи побудови сталої продовольчої системи; ознайомитись із екологічною сертифікацією та маркуванням; знати про вимоги до безпечності харчових продуктів в ЄС.

Питання для обговорення:

1. Поняття продовольчої та харчової безпеки.
2. Стала продовольча система та її принципи.
3. Стале виробництво харчових продуктів «від лану до столу».
4. Поняття та передумови виникнення сталого агровиробництва.
5. Екологічна сертифікація та маркування.
6. Вимоги до безпечності харчових продуктів в ЄС.

Рекомендована література: [5; 9-10;13;15;17;18;22;23;25].

ТЕМА 7. Будівельний сектор на засадах сталого розвитку

Мета: знати про цілі і завдання «зеленого будівництва»; ознайомитись з Особливості розвитку європейського ринку будівельних послуг та зеленого будівництва.

Питання для обговорення:

1. Поняття, цілі та завдання «зеленого будівництва».
2. Основні складові «зеленого» будівництва.
3. Особливості розвитку європейського ринку будівельних послуг та зеленого будівництва.
4. Економічні інструменти реалізації зеленого будівництва
5. Показники сталого розвитку в міжнародній практиці будівництва

Рекомендована література: [3;5; 9-10;15;17;20;22].

ТЕМА 8. Зелені транспортні системи

Мета: ознайомлення із «зеленими» трансформаціями транспорту; практикою електрифікації транспорту; вивчення умов переходу транспорту на водень та інші альтернативні джерела енергії на транспорті.

Питання для обговорення:

1. Базові основи «зелених» трансформацій транспорту.
2. Електрифікація транспорту
3. Перехід транспорту на водень та інші альтернативні джерела енергії на транспорті.
4. Розвиток нових видів транспорту.

Рекомендована література: [8;5; 9-10;15; 20;30].

ТЕМА 9. Інновації як основа економіки сталого розвитку

Мета: розуміння змісту зелених інновацій; ознайомлення з особливостями інноваційної політики ЄС в умовах переходу до зеленої економіки.

Питання для обговорення:

1. Інновації та технології для зеленої економіки.
2. Європейський індекс екологічних інновацій.
3. Сутність та особливості інноваційної політики ЄС в умовах переходу до зеленої економіки.
4. Програма «Механізм справедливого переходу».

Рекомендована література: [5;10;15;17;22].

ТЕМА 10. Інвестиції у сталий розвиток економіки

Мета: вивчення джерел фінансування для досягнення сталого розвитку; ознайомлення з політикою «зеленого» інвестування; екологічного оподаткування; «зелені» облігації.

Питання для обговорення:

1. Джерела фінансування для досягнення сталого розвитку.
2. Загальні принципи політики “зеленого” інвестування.
3. Податкові інструменти стимулювання «зеленої» економіки.
4. Використання податків для реалізації цілей сталого розвитку.
5. Зовнішні державні джерела фінансування: гранти та позики.
6. «Зелені» облігації.
7. Міжнародне «зелене» кредитування у сталому розвитку

Рекомендована література: [1;5;9;15;17;22].

ТЕМА 11. Прогресивний зарубіжний досвід побудови економіки сталого розвитку

Мета: вивчення досвіду досягнення ЦСР і побудови економіки сталого розвитку прогресивних країн світу

Питання для обговорення:

1. Довід Південної Кореї у сталому зростанні.
2. Стала економіка Німеччини.
3. Зелене зростання економік Скандинавських країн.
4. Країни Скандинавії у Глобальному індексі зеленої економіки та інших показниках.

Рекомендована література: [9;15;17;20].

6. Комплексне практичне індивідуальне завдання

Комплексне практичне індивідуальне завдання з дисципліни «Економіка сталого розвитку» виконується кожним студентом самостійно.

Метою виконання комплексного практичного індивідуального завдання є оволодіння студентами практичними навиками пошуку та окреслення наукових проблем, генерування ідей, здатності аналізувати й обґрунтовувати вибір конкретних методів дослідження, збирати й опрацьовувати інформацію з різних джерел, структурувати отримані результати, вербально та візуально оформляти дослідження, презентувати результати наукових дослідження.

Зміст КПЗу слід викладати стисло та лаконічно, не припускаючи повторень і непотрібних відступів від теми. Загальний обсяг презентації не повинен перевищувати 25 сторінок.

Структура індивідуального завдання включає: титульну сторінку; план; вступ; основну частину (розкривається сутність обраної теми; обов'язково окремими питаннями виділяються проблемні та дискусійні аспекти дослідження); висновки; список використаних джерел (повинен бути оформлений відповідно до встановлених вимог і складатися не менше ніж із 10 літературних джерел (обов'язковим використанням іноземних джерел).

Тема КПЗу «Економіка сталого розвитку країни» (за вибором студента).

Топ-10 «зелених» країн: Швеція, Швейцарія; Норвегія; Японія; Фінляндія; Данія; Нова Зеландія; Німеччина; Канада; Нідерланди. Перелік країн не обмежується – студент може обрати іншу країну для

дослідження.

Рекомендований план КПЗу:

Вступ

1. Загальна економічна характеристика країни

- ВВП, ВВП на душу, темпи зростання ВВП; ВВП за секторами економіки;

- рівень інфляції;

- характеристика робочої сили; рівень безробіття;

- експорт і імпорт (експортні і імпортні товари);

- державні фінанси.

2. Огляд стратегії сталого розвитку країни (Sustainable development strategy)

3. Результати у досягненні цілей сталого розвитку (в енергетичній галузі; промисловості; сільському господарстві; транспорті тощо).

Висновок

Презентація КПЗу проходить на практичному занятті.

7. Самостійна робота студентів

Відповідно до засад кредитно-модульної системи організації навчального процесу, самостійна робота студента є однією з основних форм організації навчання і являє собою оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових навчальних занять час. Вона має на меті забезпечення процесу осмислення студентами сутності проблем, що аналізуються під час викладання дисципліни, та пошук ними можливих шляхів їх розв'язання.

Основним завданням самостійної роботи студентів є набуття навичок опрацювання спеціальної наукової літератури з метою оволодіння додатковими знаннями з конкретних питань. Самостійна робота студентів охоплює широкий спектр занять: вивчення підручників, навчальних посібників, монографій, науково-методичної літератури, реферування наукових статей, ознайомлення із законодавством країни, дослідження джерел додаткової літератури, підготовка до контрольних модульних робіт, написання рефератів, участь у ділових іграх, розв'язання позааудиторних завдань, підготовка наукових доповідей, статей, написання кваліфікаційної роботи тощо.

У розрізі тем дисципліни «Економіка сталого розвитку» планується самостійна робота студентів, яка включає додаткове вивчення питань, опрацювання відповідних законодавчих актів, написання рефератів за наведеною тематикою, проведення наукових дискусій по найбільш важливих питаннях.

	Тематика
1.	Стратегія сталого розвитку в Україні
2.	Оцінка рейтингу екологічної ефективності держав світу
3.	Концепція «Межі зростання» та її наукове обговорення
4.	Стратегічні пріоритети розвитку «зеленої економіки» у країнах світу
5.	Програма ООН «Глобальний зелений новий курс»
6.	Стратегія сталого розвитку ЄС
7.	Торгівля квотами на забруднення та використання природного капіталу
8.	Європейський зелений курс та Україна
9.	Європейське співробітництво в сфері сталого розвитку
10.	Біоекономіка як тренд майбутнього

8. Тренінг з дисципліни «Економіка сталого розвитку»

Розробка і презентації теми «Порівняльний аналіз економічних індикаторів сталого розвитку в Україні та країнах ЄС» (за вибором студента) з використанням сучасної статистичної бази та аналітичної інформації.

9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Економіка сталого розвитку» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне опитування і тестування;
- підсумкове тестування у розрізі змістових модулів;
- презентації результатів виконаних досліджень;
- оцінювання результатів ректорської контрольної роботи;
- оцінювання комплексного практичного індивідуального завдання;
- оцінювання результатів самостійної роботи студентів;
- залік.

10. Критерії, форми поточного і підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Економіка сталого розвитку» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3
30%	40%	30%
Усне опитування під час занять (1-5 теми) – 5 балів за тему - макс. 25 балів Модульна контрольна робота – макс. 75 балів	Усне опитування під час занять (6-11 теми) 5 балів за тему – макс. 30 балів Модульна контрольна робота – макс. 70 балів	Підготовка КПЗ – макс. 40 балів Захист КПЗ – макс. 40 балів Участь у тренінгах – макс. 20 балів

Шкала оцінювання

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	PowerPoint	1-11
2.	Електронний конспект лекцій	1-11

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Аналіз джерел та інструментів залучення фінансових ресурсів для фінансування цілей сталого розвитку в Україні. Київ. 2022. URL: <https://www.undp.org/uk/ukraine/publications/analiz-dzherel-ta-instrumentiv-zaluchennya-finansovykh-resursiv-dlya-finansuvannya-tsiley-staloho-rozvytku-v-ukrayini>
2. Бакуліна О.С., Тернопільська В.І. Зелена економіка як умова сталого розвитку. *Вісник Київського інституту бізнесу та технологій*. 2021. № 2(48). С. 39-44.
3. Боровик Ю. Т., Єлагін Ю. В., Полякова О. М. Стійке будівництво: сутність, принципи, тенденції розвитку. *Економіка та управління національним господарством*. №72-73. 2020-2021. С. 47-56.
4. Ватченко Б. С., Полив'яний Д. С. Концепція ощадливого виробництва в умовах сталого розвитку України. *Економічний простір*. 2018. №137. С. 198-210. DOI 10.30838/ P.ES.2224.250918.198.240
5. Європейський зелений курс і кліматична політика України : аналіт. доп. / [С. П. Іванюта, Л. М. Якушенко] ; за заг. ред. А. Ю. Сменковського. Київ : НІСД, 2022. 95 с. URL: <https://doi.org/10.53679/NISS-analytrep.2022>.
6. Замула І.В., Давидова І.В., Кірейцева Г.В., Корбут М.Б., Травін В.В. Стратегія сталого розвитку: еколого-економічний аспект. Навч. посібник. Житомир: ЖДТУ, 2017. 200 с.
7. Зварич І. Я. Глобальна циркулярна економіка: «Економіка ковбоїв» VS «Економіка космічного корабля» : моногр. Тернопіль : ТНЕУ, 2019. 337 с.
8. Зелена книга «Реалізація європейського зеленого курсу в транспорті та формування сталої мобільності». Серпень. 2022. 77 с.
9. Зелена економіка: від глобальної концепції до реалій місцевого розвитку: монографія. Стукало Н.В., Краснікова Н.О., Стеблянка І.О., Мешко Н.П. та ін. Дніпро. 2018. 352 с.
10. Зелена інвестиції у сталому розвитку: світовий досвід та український контекст. Аналітична доповідь. Київ: Заповіт. 2019. URL: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2019_ZELEN_INVEST.pdf
11. Івашура А. Борисенко О. Аналіз впровадження практик сталого споживання в Україні на основі зарубіжного досвіду. *Міжнародний науковий журнал «Грааль науки»*. № 25 (березень, 2023). DOI: 10.36074/grail-of-science.17.03.2023.029
12. Коломієць Л. В. Стратегія сталого розвитку: навч. посіб. / Л. В. Коломієць; Центральноукраїн. нац. техн. ун-т. Кропивницький: ЦНТУ, 2019. 126 с.
13. Кучер А., Кучер Л., Пащенко Ю. Циркулярна економіка в системі сталого розвитку аграрного сектора в умовах євроінтеграції. *Економіка і суспільство*. Випуск №32. 2021. DOI: 10.32782/2524-0072/2021-32-24
14. Лесь А. В., Ращенко А. В., Смаглій В. О. Відповідальне споживання в умовах сталого розвитку. *Ефективна економіка*. 2019. №1 DOI: 10.32702/2307-2105- 2019.1.36
15. Мельник Л. Г. «Зелена» економіка (досвід ЄС і практика України у світлі III і IV промислових революцій): підручник. Суми : ВТД «Університетська книга», 2018. 463 с.
16. Палехова Л. Л. Управління сталим розвитком: Довідник базових понять. Дніпро: НТУ «Дніпровська Політехніка», 2020. 332 с. ISBN 978-966-921- 006-7.
17. Політика ЄС щодо зеленої економіки та інновацій: Підручник. Орловська Ю.В., Чала В.С., Глущенко А.В./ під заг. ред. Орловської Ю.В. Д.: ПДАБА. 2023.193 с.
18. Страпчук С. І. Система показників оцінки ефективності стратегій циркулярної економіки в аграрному секторі. *Бізнес Інформ*. 2021. № 9. С. 108–115. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-9-108-115>
19. Стратегія сталого розвитку: Підручник / [В.М.Боголюбов, М.О. Клименко, Мельник Л.Г., О.О. Ракоїд]. За редакцією професора В.М. Боголюбова К.: ВЦ НУБПУ, 2018. 446 с.
20. Стратегія сталого розвитку: Європейські горизонти [Електронний ресурс]: Підручник / І.Л. Якименко, Л.П. Петрашко, Т.М. Димань, О.М. Салавор, Є.Б. Шаповалов, М.А. Галабурда, О.В. Ничик, О.В. Мартинюк. К.: НУХТ, 2022. 337 с.
21. Циркулярна економіка [Електронний ресурс]: навчальний посібник / Є.С. Цюман, В.І. Зюзюк; Національний транспортний університет. Київ: НТУ, 2023. 133 с.
22. A European Green Deal. URL: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en
23. Agriculture and Green Deal. URL: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal/agriculture-and-green-deal_en#in-the-spotlight
24. EU Sustainable Development Indicators. URL: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/sdi/indicators>
25. From farm to fork strategy (F2F). URL: <https://www.undp.org/sites>
26. Mert Mentés (2023). Sustainable development economy and the development of green economy in the

European Union/. Energy, Sustainability and Society 13(1) DOI:10.1186/s13705-023-00410-7

27. REPowerEU Plan. URL:<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM%3A2022%3A230%3AFIN&qid=1653033742483>
28. SDG Country Profile – Ukraine. (2021). URL: <https://country-profiles.unstatshub.org/ukr#goal-12>.
29. Sustainable Development Report. The SDG Index and Dashboards. (2018-2021). URL: <https://sdgindex.org/reports>.
30. Sustainable and Smart Mobility Strategy – putting European transport on track for the future. URL: <https://eur-lex.europa.eu>